

Sygn. akt I C 157/14

WYROK

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2015r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSO Adam Maciński

Protokolant : Ewelina Cekała

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2015r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w K.

przeciwko Z. H.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Z. H. na rzecz strony powodowej (...) z siedzibą w K. kwotę 75.450,21 zł (siedemdziesiąt pięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt złotych i dwadzieścia jeden groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 44.073,27 zł od dnia 26 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty;

II. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 3.866,35 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz adwokata E. G. kwotę 3.600 zł powiększoną o należny podatek VAT w wysokości 828 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Sygn. akt I C 157/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) z siedzibą w K. pozwem z dnia 26 czerwca 2013 r. (k. 3, 11) wniosła o zasądzenie od pozwanego Z. H. kwoty 76.363,47 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym opłatą sądową i opłatą od pełnomocnictwa (bez kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym).

W uzasadnieniu swojego żądania strona powodowa wskazała, że w dniu 9 kwietnia 2009 r. pozwany Z. H. zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki oznaczoną numerem (...). W związku z niespłaceniem w terminie zaległości Bank wypowiedział pozwanemu umowę pismem z dnia 14 kwietnia 2010 r. Pozwany pomimo prowadzonych działań windykacyjnych nie uregulował w pełni zadłużenia, w związku z czym pozostała do zapłaty wierzytelność została zbyta przez Bank na rzecz powodowego (...) na podstawie umowy przelewu z dnia 7 czerwca 2013 r. Na wymagalne roszczenie składa się obecnie kwota kapitału w wysokości 44.073,27 zł oraz skapitalizowanych na dzień wniesienia pozwu odsetek karnych w wysokości 32.290,20 zł (łącznie 76.363,47 zł). Odsetek za opóźnienie strona powodowa

dochodzi w wysokości zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia pozwu wynosi 17 % w stosunku rocznym i nie stanowi więcej niż czterokrotność stopy lombardowej.

W odpowiedzi na pozew (k. 79) pozwany Z. H.wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym, na rzecz pełnomocnika pozwanego, kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu wraz z należnym podatkiem VAT. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zarzucił, że żądanie strony powodowej jest niezgodne z art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim, w brzmieniu obowiązującym w dacie udzielenia pożyczki. Nadto zakwestionował legitymację strony powodowej, wskazując na niedołączenie umowy o zarządzaniu sekurytyzowanymi wierzytelnościami pomiędzy stroną powodową a (...) Bankiem S.A.oraz umowy zlecenia zarządzania częścią portfela inwestycyjnego powodowego (...)zawartej pomiędzy tym (...) a (...) S.A.

Pozwany zarzucił następnie, że wobec zarysowanych powiązań pomiędzy Bankiem a stroną powodową umowa przelewu wierzytelności powinna być oceniona z perspektywy art. 58 k.c. W ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego pozwany, znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej, dokonywał spłaty kwot zadłużenia, a mimo to Bank przeniósł wierzytelność na rzecz powodowego (...), co nieuchronnie prowadzi do powstania dalszych kosztów egzekucyjnych. Pozwany zarzucił przy tym, że nie został prawidłowo powiadomiony o dokonanych przelewach.

Pozwany zakwestionował też istnienie oraz wysokość zadłużenia, wskazując na nieprzedstawienie przez powodowy Fundusz odpowiednich dowodów. Nadto podniósł zarzut przedawnienia, wskazując, że wypowiedzenie umowy pożyczki nastąpiło 14 kwietnia 2010 r., a przelew nastąpił 7 czerwca 2013 r., a więc po upływie 3-letniego okresu przedawnienia. Niezależnie od tego pozwany zakwestionował wysokość dochodzonych odsetek, w tym w odniesieniu do żądanej stopy procentowej.

Pismem z dnia 18 września 2014 r. (k. 92) strona powoda cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia o kwotę 913,26 zł, powołując się na fakt dokonania wpłat w postępowaniu egzekucyjnym już po wniesieniu pozwu w niniejszej sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy zawartej dnia 9 kwietnia 2009 r. (...) Bank S.A.z siedzibą we W.udzielił pozwanemu Z. H.pożyczki w kwocie 54.722,48 zł (§ 1 ust. 1 umowy pożyczki). Pożyczkobiorca upoważnił bank do pomniejszenia kwoty pożyczki o opłatę przygotowawczą w wysokości 40 zł, prowizję bankową w kwocie 262,85 zł oraz składkę ubezpieczeniową w wysokości 10.348,02 zł (§ 1 ust. 3 umowy). W związku z tym Bank miał oddać do dyspozycji pozwanego kwotę 44.071,61 zł (§ 1 ust. 4 umowy). Jednak równocześnie pożyczkobiorca upoważnił Bank do pomniejszenia kwoty pożyczki, o kwotę całkowitego zadłużenia z tytułu aktywnej umowy nr (...), które na dzień zawarcia niniejszej umowy wynosiło 35.721,62 zł.

Dowód:

- umowa pożyczki nr (...), k. 14 – 16
- wyciągi z umów generalnych ubezpieczenia kredytów w (...) Banku S.A., k. 124 – 132

Oprocentowanie nominalne pożyczki wynosiło 13,75 %, z ograniczeniem do wysokości odsetek maksymalnych (§ 1 ust. 6 umowy). Całkowity koszt pożyczki w rozumieniu art. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2011 r. o kredycie konsumenckim wynosił 32.071,57 zł, natomiast rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 26,65 % (§ 1 ust. 7 umowy). Pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki w 60 ratach (§ 2 ust. 1 umowy). Oprocentowanie od zadłużenia przeterminowanego liczone miało być jako czterokrotność obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP i w dniu zawarcia niniejszej umowy wynosiło 21 % w stosunku rocznym (§ 2 ust. 9 umowy).

Dowód:

- umowa pożyczki nr (...), k. 14 – 16

W związku z niespłacaniem przez pozwanego wymagalnych rat (...) Bank S.A. wypowiedział umowę pożyczki. W dniu 19 października 2011 r. Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę 63.239,44 zł, który po nadaniu klauzuli wykonalności stanowił podstawę egzekucji prowadzonej pierwotnie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia M. K., a następnie (wobec zbiegu egzekucji) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków G. M..

Dowód:

- bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z 19 października 2011 r., akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Krzyków, I Co 3815/11

- wniosek o nadanie sądowej klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z 3 listopada 2011 r., akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków, I Co 3815/11

- postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków, Wydział I Cywilny z dnia 18 listopada 2011 r., akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków, I Co 3815/11

- postanowienie Komornika Sądowego M. K. z dnia 11 września 2012 r., k. 16 akt komorniczych Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków G. M. o sygn. Km 4450/12

Na podstawie umowy przelewu z dnia 7 czerwca 2013 r. (...) Bank S.A.przeniósł na rzecz strony powodowej (...)wierzytelność wobec pozwanego wynikającą z umowy z 9 kwietnia 2009 r. o numerze(...), przy czym kwotę wierzytelności oznaczono na 76.494,33 zł. W związku z dokonanym przelewem (...) Bank S.A.wniósł o umorzenie prowadzonego na jego rzecz postępowania egzekucyjnego, a postępowanie to zostało umorzone na podstawie postanowienia Komornika Sądowego z dnia 26 września 2013 r.

Dowód:

- poświadczony notarialnie wyciąg z umowy przelewu z 7 czerwca 2013 r. wraz z aneksem do umowy oraz wyciągiem z listy wierzytelności, k. 17 – 20

- postanowienie Komornika Sądowego G. M. z 26 września 2013 r., k. 25 akt komorniczych Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków G. M. o sygn. Km 4450/12

Wysokość niespłaconej wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki wynosiła w dniu 6 czerwca 2013 r. kwotę 76.344,60 zł (w tym 44.073,27 zł kapitału oraz 32.271,33 zł odsetek karnych). Po tej dacie w toku postępowania egzekucyjnego dokonano jeszcze 7 dalszych wpłat (z 10 czerwca 2013 r., 10 września 2013 r., 8 listopada 2013 r., 10 grudnia 2013 r., 10 stycznia 2014 r., 10 lutego 2014 r. oraz 10 marca 2014 r.), z czego wierzycielowi wypłacono kwoty 500,35 zł oraz 267,97 zł (wpłaty z 10 czerwca 2013 r. i 10 września 2013 r.), a pozostałe kwoty zostały zaksięgowane na poczet kosztów egzekucyjnych przysługujących komornikowi.

Dowód:

- raport – zestawienie należności i zaległości kapitałowe z kalkulacją odsetek za zwłokę za okres od 9 kwietnia 2009 r. do 7 czerwca 2013 r., k. 156 - 159

- karta rozliczeniowa datowana na 11 marca 2014 r., akta komornicze Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków G. M. o sygn. Km 4450/12

- tabele opisujące wysokość zadłużenia pozwanego, k. 93 verte - 95

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa (...) powoływała się na fakt nabycia od (...) Banku S.A. wierzytelności z tytułu udzielonej przez Bank pożyczki, niespłaconej przez pozwanego Z. H.. Żądanie strony znajduje zatem podstawę w art. 509 i n. k.c. regulujących umowę przelewu. Pod uwagę powinny być jednak wzięte również przepisy art. 720 i n. k.c. (umowa pożyczki) oraz postanowienia obowiązującej w dacie udzielenia pożyczki ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. 2001 nr 100, poz. 1081 ze zm.). Jak słusznie bowiem zauważył pozwany w przypadku przelewu wierzytelności dłużnik zachowuje zarzuty, jakie miał wobec zbywcy wierzytelności (cedenta) w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (art. 513 § 1 k.c.), w szczególności te związane z treścią umowy pożyczki oraz okolicznościami wpływającymi na istnienie i wysokość wierzytelności sprzed dokonania przelewu.

Tym niemniej szczegółowe zarzuty podnoszone przez pozwanego w odpowiedzi na pozew oraz w dalszym toku postępowania okazały się bezzasadne. Pozwany zarzucał naruszenie art. 7a ustawy o kredycie konsumenckim limitującego wysokość dopuszczalnych opłat, prowizji i innych kosztów związanych z zawarciem umowy kredytu konsumenckiego do 5 %. Jednak w okolicznościach niniejszej sprawy Bank zastrzegł jedynie opłatę przygotowawczą w wysokości 40 zł oraz prowizję bankową w kwocie 262,85 zł. Natomiast koszty ubezpieczenia spłaty kredytu nie są objęte limitem wynikającym z art. 7a, co wynika wprost z treści tego artykułu [„... z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4) ”]. Z kolei, wbrew sugestii pozwanego, art. 92a ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż przepis ten dotyczy jedynie podmiotu emisyjnego niebędącego funduszem sekurytyzacyjnym, a w okolicznościach niniejszej sprawy wierzytelność została przeniesiona właśnie na fundusz sekurytyzacyjny.

Niezasadne okazały się również zarzuty co do braku legitymacji legitymacji strony powodowej. Powodowy fundusz załączył wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie (k. 28 – 29), z którego wynika że powodowy fundusz posiada osobowość prawną i reprezentowany jest przez (...) (...) S.A. z siedzibą w K..

Wyjaśnić należy nadto, że zgodnie z art. 509 § 1 k.c., dokonanie przelewu wierzytelności jest wykluczone jedynie wtedy, gdy sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W okolicznościach niniejszej sprawy żaden przepis prawny nie wyłącza możliwości cesji a z zaoferowanego materiału dowodu nie wynika, żeby strony umowy pożyczki wyłączyły taką możliwość. Również charakter wierzytelności pieniężnej wynikającej z umowy pożyczki nie pozwala uznać, ażeby jej przelew sprzeciwiał się właściwości zobowiązania.

W tym miejscu odnieść się należy również do kolejnego zarzutu pozwanego co do sprzeczności umowy przelewu z art. 58 k.c. (tj. sprzeczność tej czynności prawnej z ustawą bądź zasadami współżycia społecznego). Jak już wskazywano, umowa przelewu nie była sprzeczna z żadnym przepisem prawa powszechnie obowiązującego. Nie można również uznać, żeby była ona sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, niezależnie od ekonomicznych bądź prawnych powiązań, jakie być może zachodzą pomiędzy (...) S.A. a powodowym (...). W tym kontekście wskazać należy, że z zaoferowanych dowodów w postaci karty rozliczeniowej zawartej w aktach komorniczych oraz raportu (zestawienia stanu należności pozwanego) wynika, iż pomimo prowadzonego postępowania egzekucyjnego pozwany spłacił jedynie niewielką część swojego zadłużenia. Nie można zatem twierdzić, że pozwany dokonywał systematycznej spłaty, w sposób rokujący całościowe spełnienie świadczenia, a Bank sprzedał wierzytelności jedynie w tym celu, żeby powiększyć obciążające pozwanego koszty komornicze.

Należy następnie wskazać, że dla skuteczności przelewu nie jest również konieczne powiadomienie o nim dłużnika. Okoliczność ta ma jednak znaczenie, gdyby dłużnik dokonał spłaty wierzytelności na rzecz cedenta. W takim bowiem wypadku znajduje zastosowanie art. 512 zd. 1 k.c., zgodnie z którym dopóki zbywca nie zawiadomił dłużnika o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy, chyba że w chwili spełnienia świadczenia dłużnik wiedział o przelewie. W okolicznościach niniejszej sprawy w istocie w

toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego na rzecz Banku zostały poczynione pewne wpłaty, już po zbyciu wierzytelności przez Bank na rzecz strony powodowej. Tym niemniej strona powodowa wzięła te wpłaty pod uwagę, a pismem z dnia 18 września 2014 r. cofnęła pozew w zakresie płatności, które nastąpiły po dacie wniesienia powództwa. Wobec takiej postawy strony powodowej fakt prawidłowości zawiadomienia pozwanego o dokonaniem przelewu nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w szczególności w zakresie wysokości wierzytelności przysługującej powodowemu funduszowi.

Niezasadny okazał się również podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. W niniejszej sprawie zastosowanie znajduje 3-letni termin przedawnienia, gdyż pożyczka została udzielona w dniu 9 kwietnia 2009 r. przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą w tym zakresie (art. 118 k.c.). Jednak zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W okolicznościach niniejszej sprawy bieg przedawnienia został przerwany przez złożony w dniu 3 listopada 2011 r. wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko pozwanemu (por. uchwałę SN z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03, OSNIC 2005, nr 4, poz. 58). Niezależnie od tego wskazać należy, że na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego opatrzonego klauzulą wykonalności toczyło się postępowanie egzekucyjne na wniosek Banku z dnia 23 lipca 2012 r. (akta komornicze Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Wrocław-Krzyki G. M. o sygn. Km 4450/12).

Strona powodowa wykazała również wysokość przysługującej jej wierzytelności, w szczególności dołączając stosowne tabele ilustrujące stan zaległości wobec pozwanego, które pozostają w zgodzie z treścią karty rozliczeniowej zawartej aktach komorniczych oraz treścią dalszych dokumentów (załącznik do umowy przelewu opisujący wierzytelność wobec pozwanego, bankowy tytuł egzekucyjny). Pozwany, negując generalnie powództwo, przyznawał w toku swojego przesłuchania, że nie był w stanie spłacać terminowo należności i nie negował faktu wypowiedzenia umowy pożyczki. W związku z tym uznać należało, że przedstawione dowody wystarczają do oceny wysokości roszczenia, przy czym pod uwagę musiały być wzięte dwie wpłaty dokonane w toku postępowania egzekucyjnego na kwotę 500,35 zł oraz 267,97 zł (wpłaty z 10 czerwca 2013 r. i 10 września 2013 r.). Strona powodowa cofnęła jednak pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia o kwotę 913,26 zł, powołując się na fakt dokonania wpłat w postępowaniu egzekucyjnym już po wniesieniu pozwu w niniejszej sprawie. Kwota, co do której nastąpiło cofnięcie pozwu przewyższa dokonane wpłaty, a zatem uznać należy, że zostały one zaliczone na poczet zaległych płatności.

Wyjaśnić w tym miejscu należy jeszcze, że rozbieżność pomiędzy kwotą dochodzonych odsetek w zestawieniu dnia 6 czerwca 2013 r., a kwotą skapitalizowanych odsetek dochodzonych w pozwie z dnia 26 czerwca 2013 r. uzasadniona jest naliczaniem dalszych odsetek za okres od 6 czerwca 2013 r. do 26 czerwca 2013 r., przy czym Sąd jest ograniczony wysokością żądania strony powodowej podanego w pozwie.

Strona powodowa dochodziła kwoty 76.363,47 zł, przy czym sumy ta powinna zostać zmniejszona o kwotę 913,26 zł, co do której strona powodowa cofnęła powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. A zatem zasądzeniu podlegała kwota 75.450, 21 zł wraz z odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu (26 czerwca 2013 r.) do dnia zapłaty, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku. Natomiast w punkcie II sentencji wyroku Sąd orzekł o umorzeniu powództwa w pozostałym zakresie – wobec częściowego cofnięcia pozwu przez stronę powodową.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie III sentencji wyroku znajduje podstawę w art. 98 § 1 k.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przy tym Sąd uznał, że pozwany przegrał sprawę w całości, gdyż częściowe zrzeczenie się powództwa i umorzenie postępowania w części były związane z dokonaniem wpłat, które nastąpiły już po wniesieniu pozwu w niniejszej sprawie. Na zasądzone na rzecz strony powodowej koszty w wysokości 3.866,35 zł składa się, zgodnie z wnioskiem strony powodowej, opłata od pozwu w wysokości 3.819 zł, opłata

skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, opłata manipulacyjna dla (...) S.A. w elektronicznym postępowaniu upominawczym w wysokości 17,19 zł oraz wydatki w kwocie 13,16 zł za notarialne poświadczenie wyciągu z umowy przelewu wraz z aneksem i załącznikiem w postaci listy wierzytelności. Dodać należy w tym miejscu, że opłata w wysokości 764 zł za zażalenie strony powodowej na postanowienie tut. Sądu z dnia 30 października 2013 r. o umorzeniu postępowania w sprawie, uchylone na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. postanowieniem tut. Sądu z dnia 17 stycznia 2014 r., zostanie zwrócona stronie powodowej na podstawie odrębnego zarządzenia.

W punkcie IV sentencji wyroku Sąd przyznał też adwokatowi E. G. z Kancelarii Adwokackiej we W. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 3.600 zł powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu. Wysokość wynagrodzenia Sąd ustalił w oparciu o § 2 ust. 3 i § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn: Dz. U. z 16 kwietnia 2013 r., poz. 461).